

**CYNGOR BWRDEISTREF SIROL
RHONDDA CYNON TAF
COUNTY BOROUGH COUNCIL**

GWŶS I GYFARFOD PWYLLGOR

C Hanagan
Cyfarwyddwr Materion Cyfathrebu a Phennaeth Dros Dro'r Gwasanaethau
Llywodraethol
Cyngor Bwrdeistref Sirol Rhondda Cynon Taf
Y Pafiliynau Parc Hen Lofa'r Cambrian
Cwm Clydach, CF40 2XX

Dolen gyswllt: Julia Nicholls - Gwasanaethau Democrataidd (01443 424098)

DYMA WŶS I CHI i gyfarfod hybrid o **GYNGOR BWRDEISTREF SIROL RHONDDA CYNON TAF** sydd i'w gynnal ar **DYDD MERCHER, 29AIN MAWRTH, 2023** am **5.00 PM.**

Bwriedir i'r cyfarfod yma gael ei weddarlledu'n fyw, mae rhagor o fanylion am hyn [yma](#)

AMSR	EITEM	TUDALEN(N AU)
5 Munud	EITEM 1. DATGAN BUDDIANT Derbyn datganiadau o fuddiannau personol gan Aelodau yn unol â'r Cod Ymddygiad. <ol style="list-style-type: none">1. Mae gofyn i Aelodau ddatgan rhif a phwnc yr agendwm y mae eu buddiant yn ymwneud ag e a mynegi natur y buddiant personol hwnnw; a2. Lle bo Aelodau'n ymneilltuo o'r cyfarfod o ganlyniad i ddatgelu buddiant sy'n rhagfarnu, rhaid iddyn nhw roi gwybod i'r Cadeirydd pan fyddan nhw'n gadael.	
5 Munud	EITEM 2. CYHOEDDIADAU	
5 Munud	EITEM 3. COFNODION Cadarnhau cofnodion o gyfarfod y Cyngor, a gynhaliwyd ar 8 Mawrth 2023, yn rhai cywir.	7 - 16
	LLYWODRAETHU AGORED:	
10 Munud	EITEM 4. DATGANIADAU	

	Yn unol â Rheol 2 o Weithdrefn Llywodraethu Agored Cyfarfodydd y Cyngor, derbyn datganiadau gan Arweinydd y Cyngor a/neu Gynghorwyr sy'n Aelodau Portffolio o'r Cabinet:	
20 Munud	EITEM 5. CWESTIYNAU GAN YR AELODAU Derbyn cwestiynau'r Aelodau yn unol â Rheol 9.2 o Weithdrefn y Cyngor. (Nodwch: Caniateir hyd at 20 munud ar gyfer cwestiynau.)	17 - 26
45 Munud	EITEM 6. TRAFODAETH AR SEFYLLFA'R FWRDEISTREF SIROL Yn unol â Rheol 13 o Reolau Gweithdrefn y Cyngor (Rhan 4 o Gyfansoddiad y Cyngor), cynnal dadl yr Arweinydd.	
	RHAGLEN WAITH Y CYNGOR – ER GWYBODAETH I AELODAU Rhaglen Waith 2022/2023	
	ADRODDIADAU'R SWYDDOGION	
10 Munud	EITEM 7. STRATEGAETH RHEOLI'R TRYSORLYS Derbyn adroddiad y Dirprwy Brif Weithredwr a Chyfarwyddwr Cyfadran - Cyllid, Gwasanaethau Digidol a Gwasanaethau Rheng Flaen	27 - 50
10 Munud	EITEM 8. ADRODDIAD STRATEGAETH GYFALAF 2023/24 Derbyn adroddiad y Dirprwy Brif Weithredwr a Chyfarwyddwr Cyfadran - Cyllid, Gwasanaethau Digidol a Gwasanaethau Rheng Flaen	51 - 70
10 Munud	EITEM 9. DATGANIAD 2023/24 Y CYNGOR AR BOLISI CYFLOGAU Derbyn Adroddiad ar y Cyd Cyfarwyddwr Materion Adnoddau Dynol a Chyfarwyddwr y Gwasanaethau Cyfreithiol.	71 - 84
10 Munud	EITEM 10. CYNLLUN LLESIANT CWM TAF 2023-2028 Derbyn adroddiad y Prif Weithredwr	85 - 100
45 Munud	EITEM 11. RHYBUDD O GYNNIG 11A Trafod Rhybudd o Gynnig sydd wedi'i gyflwyno yn enwau Cynghorwyr y Fwrdeistref Sirol D Grehan, A Rogers, K Morgan, S Evans, A Ellis, H Gronow, D Wood, P Evans:	

Mae'r Cyngor yma'n gwerthfawrogi'r materion sy'n cael eu codi mewn Rhybuddion o Gynnig pan fo'r prif ddiben yn ymwneud â dylanwadu ar ganlyniadau cadarnhaol er budd cyhoeddus ehangach ein trigolion, ond sy'n gyfrifoldeb ar sefydliadau eraill.

Er bod gan y Cyngor fecanwaith ar gyfer adrodd ar ganlyniadau Rhybuddion o Gynnig sy'n cyfeirio'r mater at bwyllgor neu swyddogion eraill, does dim mecanwaith i roi gwybod i'r Aelodau am gynnydd unrhyw gynigion sy'n gofyn am gyfleu negeseuon ar ran y Cyngor ar hyn o bryd.

Mae llawer o enghreifftiau o'r Cyngor yma'n penderfynu, yn drawsbleidiol, bod Arweinydd y Cyngor yn ysgrifennu at Weinidogion ar lefel Cymru a'r DU i leisio ein pryderon ar faterion sy'n effeithio ar ein hetholwyr, ond does dim mecanwaith ffurfiol ar waith i adrodd ar gynnydd neu ganlyniadau camau gweithredu o'r fath ar gyfer y cofnod cyhoeddus.

Enghraifft arall yw ein cais y byddai rhagor o deuluoedd sy'n byw mewn tloidi tanwydd ar eu hennill pe byddai'r Gweinidog perthnasol yng Nghymru yn ehangu meini prawf cymhwysedd rhaglen NYTH. Ym mis Mawrth 2022 penderfynwyd bod Arweinydd y Cyngor yn ysgrifennu at y Darparwyr Tai Cymdeithasol yn y sir i ofyn iddyn nhw roi o leiaf pythefnos o amser ychwanegol yn dilyn angladd anwyliaid er mwyn galluogi perthnasau i symud eu heiddo o'u cartrefi. Mae llawer o enghreifftiau eraill, fel y bydd y cofnod yn ei ddangos. Dydyn ni yn Gyngor Llawn ddim wedi derbyn adborth ar unrhyw un o'r materion yma er mwyn asesu pa mor effeithiol oedden nhw o ran cyflawni'r canlyniadau dymunol.

Mae'r Cyngor yma, felly, yn penderfynu:

Gofyn i'r Swyddog Priodol gyflwyno adroddiad i'w drafod gan Bwyllgor Cyfansoddiad y Cyngor cyn Cyfarfod Cyffredinol Blynyddol y Cyngor, sy'n ystyried opsiynau a mecanwaith ar gyfer adrodd yn ffurfiol ar ganlyniad ac effaith negeseuon ar ran y Cyngor a wnaed gan Aelodau yn dilyn mabwysiadu Rhybuddion o Gynnig.

11B Trafod Rhybudd o Gynnig sydd wedi'i gyflwyno yn enwau Cynghorwyr y Fwrdeistref Sirol D Grehan, S Evans, K Morgan, A Rogers, A Ellis, H Gronow, D Wood, P Evans:

Mae'r Cyngor yma'n cydnabod bod lefelau tloidi plant yn Rhondda Cynon Taf yn parhau i gynyddu, a'u bod nhw'n debygol o waethygu o ganlyniad i'r argyfwng costau byw.

Mae'r Cyngor hefyd yn cydnabod y cysylltiad rhwng tloidi plant a chyrhaeddiad addysgol.

Mae'r Cyngor yn credu bod setliadau cyllideb Llywodraeth Leol sydd o dan wasgfa yn bryder, a bod perygl y byddan nhw'n

	<p>effeithio ar ymyraethau wedi'u targedu i fynd i'r afael â thlodi plant a chyrhaeddiad addysgol.</p> <p>Er gwaethaf targedau blaenorol wedi'u gosod gan Lywodraeth Cymru i ddileu tlodi plant erbyn 2020, mae tlodi plant yn Rhondda Cynon Taf yn parhau i gynyddu, gyda rhai adrannau etholiadol yn parhau i fod ymhlith y gwaethaf yn y DU. Er gwaethaf ymdrechion gorau staff addysgu yn RhCT, mae cysylltiad amlwg rhwng y tlodi yma a chyrhaeddiad addysgol.</p> <p>Rhaid i liniaru effaith yr argyfwng costau byw, a hynny'n syth ar ôl pandemig Covid a llifogydd dinistriol 2020 ledled y fwrdeistref sirol, fod yn flaenoriaeth i'r Cyngor. Dylid cymryd camau i fynd i'r afael â'r cysylltiad rhwng tlodi a chyrhaeddiad addysgol sy'n bwnc llawer o dystiolaeth. Rhaid i bob disgybl gael pob cyfle posibl i dderbyn yr addysg ardderchog y mae'r Cyngor yn awyddus i'w chyflawni wrth symud ymlaen.</p> <p>Er mwyn gwneud cynnydd cynnar ac effeithiol mewn perthynas â'r cynnydd mewn tlodi plant, mae'r Cyngor yn penderfynu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Parhau i amddiffyn cyllidebau ysgolion a sicrhau eu bod nhw wedi'u hariannu'n llawn ar gyfer y pwysau ariannol maen nhw'n eu hwynebu, a sicrhau bod modd i blant ddal i fyny yn dilyn effaith y pandemig. - Parhau i weithio gyda Llywodraeth Cymru i ddarparu ymyraethau tlodi allweddol, fel sydd wedi'i nodi yn y Cytundeb Cydweithio rhwng Plaid Cymru a Llafur Cymru, sy'n cynnwys prydau ysgol am ddim i holl ddisgyblion ysgolion cynradd. <p>Mae'r Cyngor yn gofyn bod adroddiad yn cael ei gyflwyno i'r Pwyllgor Craffu priodol:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sy'n cynnig opsiynau i ddatblygu Strategaeth Tlodi Plant, sydd i'w rhoi ar waith ar draws pob gwasanaeth perthnasol, gan gynnwys addysg - Sy'n sicrhau bod plant, disgyblion, rhieni, staff addysgu, undebau addysgu a phobl berthnasol eraill, yn ogystal â Phwyllgorau Craffu priodol, yn cael cyfle i gymryd rhan yng ngwaith datblygu a chraffu ar y Strategaeth Tlodi Plant cyn ei mabwysiadu. 	
	<p>EITEM 12. MATERION BRYD</p> <p>Trafod unrhyw faterion sydd, yn ôl doethineb y Cadeirydd, yn faterion bryd yng ngoleuni amgylchiadau arbennig.</p>	

Cyfarwyddwr Materion Cyfathrebu a Phennaeth Dros Dro'r Gwasanaethau Llywodraethol

At: Pob Aelod o'r Cyngor